

სატრანსპორტო საშუალებაზე განსათავსებელი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნის გამოყენების სამართლებრივი შეფასება პერსონალური მონაცემების დაცვის ჭრილში

სტატია მიმოიხილავს განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემის დამუშავების კანონიერებას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სატრანსპორტო საშუალების საცნობი ნიშნის სავალდებულო გამოყენების მაგალითზე. ერთი შეხედვით მარტივი შემთხვევა, შესაძლოა, პრობლემური აღმოჩნდეს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ჭრილში და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისთვის არასასურველი ინფორმაციის ზედმეტი დოზით გამჟღავნებას გულისხმობდეს. სტატიაში შემოთავაზებულია ალტერნატიული გზა, რომლის განხორციელებაც, მონაცემთა დამუშავებლისათვის არ უნდა წარმოადგენდეს სირთულეს.

საკვანძო სიტყვები: პერსონალური მონაცემი, განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემი, შშმ პირი.

1. შესავალი

მსოფლიოში დიდი ყურადღება ექცევა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე (შშმ) პირთათვის (შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი – პირი მყარი ფიზიკური, ფსიქიკური, ინტელექტუალური ან სენსორული დარღვევით, რომლის სხვადასხვა დაბრკოლებასთან ურთიერთქმედებამ შესაძლოა, ხელი შეუშალოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ამ პირის სრულ და ეფექტიან მონაწილეობას სხვებთან თანაბარ პირობებში.)¹ შესაბამისი პირობებისა თუ გარანტიების შექმნას, რათა მათ სრულად

---

* ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის მაგისტრი; შავი ზღვის უნივერსიტეტის მოწვეული ლექტორი; პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამსახურის იურიდიული დეპარტამენტის უფროსი.

¹ „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონი, 6823-რს, 14/07/2020, მე-2 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი.

მიუწვდებოდეთ ხელი ყველა მომსახურებაზე თუ პროდუქტზე, რასაც საჯარო თუ კერძო სექტორი სთავაზობს ფიზიკურ პირებს. საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, შშმ პირთა უფლებებისა და თავისუფლებების დასაცავად სახელმწიფოს აქვს ვალდებულება, აქტიური ქმედებით უზრუნველყოს სათანადო პირობების შექმნა ასეთი პირებისათვის – სახელმწიფო ქმნის განსაკუთრებულ პირობებს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებებისა და ინტერესების რეალიზებისთვის.² ერთ-ერთი ასეთი ღონისძიებაა სპეციალურად შშმ პირთათვის განკუთვნილი სატრანსპორტო საშუალების პარკირების ადგილების განსაზღვრა, რაც მიზნად ისახავს, შშმ პირთა გადაადგილებისა და სხვადასხვა მომსახურების მიღების შესაძლებლობის გამარტივებას, მათ ადაპტაციას არსებული ინფრასტრუქტურისადმი. მიუხედავად მნიშვნელოვანი ლეგიტიმური მიზნისა, საჭიროა მსგავსი გარანტიების შექმნა იმგვარად, რომ რაც შეიძლება ნაკლები დოზით მოხდეს შშმ პირის სტატუსის აფიშირება, რამაც თავის მხრივ, შესაძლოა, გამოიწვიოს შშმ პირთა სტიგმატიზება.

წინამდებარე სტატია წარმოადგენს ერთგვარ მსჯელობას შშმ პირთა სატრანსპორტო საშუალებების საცნობი ნიშნის გამოყენების კანონიერების შესახებ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ქრილში.

2. სატრანსპორტო საშუალებებზე დასამაგრებელი საცნობი ნიშნების გამოყენების წესი მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად

„საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლი განსაზღვრავს სატრანსპორტო საშუალებაზე დასამაგრებელ საცნობ ნიშნებს. აღნიშნული მუხლის პირველი პუნქტი ადგენს იმ საცნობ ნიშნებს, რომელთა დამაგრებაც სატრანსპორტო საშუალებაზე არის სავალდებულო და როგორცაა, მაგალითად, „სმენადაქვეითებული მძღოლი“.³

„საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტი, პირველი პუნქტისგან განსხვავებით, ადგენს იმ საცნობ ნიშნებს, რომელთა სატრანსპორტო საშუალებაზე განთავსებაც მძღოლის სურვილზეა დამოკიდებული. აღნიშნული პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი ასეთ საცნობ ნიშნად განსაზღვრავს ნიშანს – „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი“.

„საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონი მეტს არაფერს ამბობს ზემოაღნიშნული საცნობი ნიშნების შესახებ. კანონი პირდაპირ არ საუბრობს აღნიშნული ნიშნების გამოყენების კონკრეტულ მიზნებზე. თუმცა კანონის მე-19 მუხლის გაანალიზების შედეგად, შესაძლებელია იმის ვარაუდი, რომ საცნობი ნიშნების

² საქართველოს კონსტიტუცია, 786, 24/08/1995, მე-11 მუხლის მე-4 პუნქტი.

³ „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 1830-რს, 24/12/2013, მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტი.

გამოყენება განსხვავებულ მიზნებს ემსახურება. როგორც ზემოთ აღინიშნა, ნიშნის – „სმენადაქვეითებული მძღოლი“ – გამოყენება და განთავსება სატრანსპორტო საშუალებაზე, ხილვად აღგილას, სავალდებულოა. მე-19 მუხლის პირველი პუნქტით ჩამოთვლილი ნიშნების სპეციფიკიდან გამომდინარე, შეიძლება ითქვას, რომ აღნიშნული ნიშნების გამოყენება ემსახურება ისეთ ლეგიტიმურ მიზანს, როგორცაა საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოება. აღნიშნული ნიშნების გამოყენების მთელი არსი სწორედ იმაშია, რომ შესამჩნევი იყოს, რომ მაგალითად, სატრანსპორტო საშუალებას მართავს სმენადაქვეითებული მძღოლი, რათა საჭიროების შემთხვევაში, სხვა მძღოლმა იმოქმედოს შესაბამისად (მაგალითად, არ იყოს ხმოვანი სიგნალის იმედად და ა. შ.).

ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის „კ“ ქვეპუნქტის თანახმად, „მუნიციპალიტეტის საკუთარ უფლებამოსილებას განეკუთვნება ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების მართვა და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზებზე საგზაო მოძრაობის ორგანიზება; ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების ადგილებით უზრუნველყოფა და დგომის/გაჩერების წესების რეგულირება“.

ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის ზემოაღნიშნული მე-16 მუხლის მე-2 ნაწილის „კ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე მუნიციპალიტეტების საკრებულოების მიერ გამოცემულია არაერთი დადგენილება შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესის დამტკიცების შესახებ. დადგენილებებში წარმოდგენილი დებულებები თითქმის იდენტურია და მსგავს ჩანაწერებს შეიცავს.

ქვემოთ მიმოხილულია რამდენიმე მუნიციპალიტეტის საკრებულოს დადგენილება, რათა მკითხველს შეექმნას გარკვეული წარმოდგენა, თუ როგორ წესრიგდება აღნიშნული საკითხი მუნიციპალიტეტების მიერ.

მაგალითისათვის, სიღნაღის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2010 წლის 29 ოქტომბრის N30 დადგენილებით დამტკიცებული სიღნაღის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, „სიღნაღის მუნიციპალიტეტის საკრებულო უფლებამოსილია, განსაზღვროს სპეციალური პარკირების ადგილები და პირობები მუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა გადაადგილების უზრუნველსაყოფად, შესაბამისი საცნობი ნიშნის მქონე ავტოსატრანსპორტო საშუალებათა პარკირებისათვის.“ ამავე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, „მუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნის მატარებელი ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის განსაზღვრული პარკირების ადგილები უნდა იყოს შესაბამისად გამოყოფილი და აღნიშნული. ასეთ პარკირების ადგილზე შეიძლება მხოლოდ მუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნის მატარებელი

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირება.“ ამავე წესის მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად კი, „ავტოსატრანსპორტო საშუალების მძღოლი ან მესაკუთრე ვალდებულია არ მოახდინოს პარკირება სპეციალურ, მათ შორის, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა პარკირების ადგილას შესაბამისი საცნობი ნიშნის ან სტატუსის მქონე ავტოსატრანსპორტო საშუალების გარეშე.“

მსგავს დებულებებს შეიცავს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2011 წლის 18 მარტის N7 დადგენილებით დამტკიცებული ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესი. გარდა იდენტური დებულებებისა, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ დამტკიცებული წესი შეიცავს ისეთ დებულებებს, რომლებსაც არ განსაზღვრავს სიღნაღის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ მიღებული დადგენილება. კერძოდ, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესის მე-9 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, „საცნობი ნიშნის მისაღებად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირმა განცხადებით უნდა მიმართოს მუნიციპალიტეტს და განცხადებასთან ერთად წარუდგინოს პირადობის, შეზღუდული შესაძლებლობის დამადასტურებელი და ავტოსატრანსპორტო საშუალების იდენტიფიკაციის საბუთი.“ ამავე მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად, „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის შემთხვევაში, საცნობი ნიშანი გაიცემა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირზე და მის ან მისი ოჯახის წევრის ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე.“

განსხვავებულ დებულებებს ვხვდებით თვითმმართველი ქალაქი ფოთის საკრებულოს 2014 წლის 7 ივლისის N14/18 დადგენილებით დამტკიცებულ ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესში, რომლის მე-6 მუხლის მე-3, მე-4 და მე-5 პუნქტების თანახმად, „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა გადაადგილების უზრუნველსაყოფად, შესაბამისი საცნობი ნიშნის მქონე ავტოსატრანსპორტო საშუალებათა პარკირების ადგილებს განსაზღვრავს ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის მერი ან მერის მიერ უფლებამოსილი პირი. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა გადაადგილების უზრუნველსაყოფად, საცნობი ნიშნის გაცემაზე პასუხისმგებელია ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის მერი ან მერის მიერ უფლებამოსილი პირი. საცნობი ნიშანი გაიცემა როგორც მკვეთრად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის, ისე მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირებზე. საცნობი ნიშნის განთავსება შესაძლებელია ნებისმიერ ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე, მიუხედავად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სარგებლობაში არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების კუთვნილებისა. სხვა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გაცემულ საცნობი ნიშანს იგივე იურიდიული ძალა აქვს როგორც ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის მერის ან მერის მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ გაცემულ საცნობი ნიშანს. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნის მატარებელი ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის განსაზღვრული პარკირების

ადგილები უნდა იყოს შესაბამისად გამოყოფილი და აღნიშნული. ასეთ პარკირების ადგილზე შეიძლება მხოლოდ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნის მატარებელი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირება.“

საინტერესოა დედაქალაქის საკრებულოს მიდგომა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნისადმი. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2016 წლის 27 დეკემბრის N33-99 დადგენილებით დამტკიცებულია ქალაქ თბილისის ადმინისტრაციულ საზღვრებში სატრანსპორტო საშუალებების პარკირების რეგულირების წესი. აღნიშნული წესის მე-2 მუხლის „ყ“ ქვეპუნქტის თანახმად, „საცნობი ნიშანი არის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტოს მიერ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისთვის ან იურიდიული პირის საკუთრებაში მქონე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისთვის ადაპტირებულ სატრანსპორტო საშუალებაზე ამ წესის შესაბამისად გაცემული ნიშანი.“ ამავე წესის „ხ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი არის საქართველოს ნორმატიული აქტების შესაბამისად მკვეთრად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირი.“ ამავე წესის მე-9 მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, „სატრანსპორტო საშუალების მძღოლი ან/და მესაკუთრე ვალდებულია, არ მოახდინოს პარკირება სპეციალურ, მათ შორის, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა პარკირების ადგილზე ამ წესით განსაზღვრული საცნობი ნიშნის გარეშე.“ ამავე წესის მე-11 მუხლი კი, არეგულირებს საცნობი ნიშნის გაცემისა და საცნობი ნიშნის მქონე სატრანსპორტო საშუალების პარკირების წესს, რომლის მე-8 პუნქტის თანახმადაც, „საცნობი ნიშანი განთავსებული უნდა იყოს სატრანსპორტო საშუალების წინა საქარე მინაზე ისე, რომ უფლებამოსილი პირის მიერ შესაძლებელი იყოს მისი ამოკითხვა.“ ამავე მუხლის მე-13 პუნქტის მიხედვით, „თუ საცნობი ნიშანი ამ წესის შესაბამისად არ იქნება განთავსებული სატრანსპორტო საშუალებაზე და მოხდება ამ სატრანსპორტო საშუალების პარკირება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისთვის განსაზღვრულ პარკირების ადგილზე, აღნიშნული შემთხვევა განიხილება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სატრანსპორტო საშუალებისთვის განსაზღვრულ პარკირების ადგილზე არაუფლებამოსილი პირის მიერ სატრანსპორტო საშუალების პარკირებად.“

როგორც ზემოთ მოყვანილი მაგალითებიდან ირკვევა, პრაქტიკაში პარკირების უფლების მოსაპოვებლად გადამწყვეტი მნიშვნელობა მაინც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის საცნობი ნიშნის ენიჭება, მიუხედავად იმისა, რომ „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლი მკაფიოდ ადგენს ასეთი ნიშნის გამოყენების ნებაყოფლობითობას („მძღოლის სურვილისამებრ,

სატრანსპორტო საშუალებაზე შეიძლება დამაგრდეს შემდეგი საცნობი ნიშნები: ...“)⁴. გამოდის, რომ შპმ პირის საცნობი ნიშნის გამოყენება არ არის დამოკიდებული სრულად პირის ნებაზე და მისი ნებაყოფლობითობა მხოლოდ უშუალოდ სატრანსპორტო საშუალებით გადაადგილების (მართვის) პერიოდით შემოიფარგლება.

ყურადსაღებია ის მოცემულობაც, რომ თითოეული საცნობი ნიშანი მოქმედებს მხოლოდ იმ მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ფარგლებში, რომლის საკრებულოს მიერაც გაიცა საცნობი ნიშანი. აღნიშნული სერიოზულ პრობლემას წარმოშობს შპმ პირებისათვის, რამეთუ პირი, რომელსაც ბორჯომში აქვს აღებული საცნობი ნიშანი, თბილისში პარკირების შემთხვევაში მაინც დაჯარიმდება, რადგან აღნიშნულ ნიშანს ქალაქ თბილისის ადმინისტრაციულ საზღვრებში იურიდიული ძალა არ ექნება. ამ თვალსაზრისით, კარგ მაგალითს იძლევა ქალაქ ფოთის საკრებულო, რომელმაც პირდაპირ დაადგინა, რომ სხვა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გაცემულ საცნობი ნიშანს იგივე იურიდიული ძალა აქვს როგორც ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის მერის ან მერის მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ გაცემულ საცნობი ნიშანს.⁵

3. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სატრანსპორტო საშუალებაზე დასამაგრებელი საცნობი ნიშანი, როგორც პერსონალური მონაცემი და მისი გამოყენების კანონიერება პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ქრილში

3.1. პერსონალური მონაცემის დამუშავების კანონიერება

პერსონალური მონაცემი არის ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც პირის პირდაპირ ან არაპირდაპირ იდენტიფიცირების საშუალებას იძლევა (პერსონალური მონაცემი – ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც უკავშირდება იდენტიფიცირებულ ან იდენტიფიცირებად ფიზიკურ პირს. პირი იდენტიფიცირებადია, როდესაც შესაძლებელია მისი იდენტიფიცირება პირდაპირ ან არაპირდაპირ, კერძოდ, საიდენტიფიკაციო ნომრით ან პირის მახასიათებელი ფიზიკური, ფიზიოლოგიური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, კულტურული ან სოციალური ნიშნებით.)⁶. სატრანსპორტო საშუალებაზე არსებული საცნობი ნიშანი მარტივად ასოცირდება მძღოლთან, რომლის იდენტიფიცირებაც, რა თქმა უნდა, არ არის რთული, რამეთუ მძღოლი წარმოადგენს ხილვად ობიექტს საზოგადოებისთვის. ასევე აღსანიშნავია, რომ

⁴ „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 1830-რს, 24/12/2012, მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტის პრეამბულა.

⁵ თვითმმართველი ქალაქი ფოთის საკრებულოს 2014 წლის 7 ივლისის N14/18 დადგენილებით დამტკიცებულ ქალაქი ფოთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესის მე-6 მუხლის მე-5 პუნქტი.

⁶ „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 5669-რს, 28/12/2011, მე-2 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი.

ზოგადად, პირის გამოსახულება იმდენად მაღალი ხარისხით არის დაახლოებული პირის ვინაობასთან, რომ მისი ვინაობის ცალკე იდენტიფიცირების საჭიროება აღარ არის იმდენად მნიშვნელოვანი პირის გამოსახულების პერსონალურ მონაცემად მიჩნევის მიზნებისათვის. როდესაც პირი მართავს სატრანსპორტო საშუალებას, ის ხილვადია მის ირგვლივ მყოფი ადამიანებისთვის. შესაძლოა, კონკრეტულ მომენტში ადამიანებმა არ იცოდნენ მძღოლის ვინაობა, მაგრამ ხილვადი პირისთვის უკვე მინიჭებული გარკვეული სტატუსის დემონსტრირება, მით უმეტეს, თუ ეს სტატუსი ჯანმრთელობის მდგომარეობას უკავშირდება, წარმოადგენს მის პირად სივრცეში ჩარევას და სახეზეა მისი პერსონალური მონაცემების დამუშავება. გარდა აღნიშნულისა, შესაძლებელია პირის სრული იდენტიფიცირება იმ პირების მიერ, რომლებმაც იციან აღნიშნული პირის ვინაობა.

ზემოაღნიშნული მსჯელობის საპირისპიროდ, შესაძლებელია გაჩნდეს კითხვა, როდესაც საცნობი ნიშნის მქონე სატრანსპორტო საშუალების პარკირება მოხდება შშმ პირისთვის განკუთვნილ სპეციალურ პარკირების ადგილზე, აღნიშნული ხომ ისედაც ნათელყოფს, რომ კონკრეტული პირი შშმ სტატუსის მქონეა? უმეტეს შემთხვევაში ეს ასეც იქნება, თუმცა, როდესაც მონაცემები მუშავდება ერთი საშუალებით (შშმ პირის აღმნიშვნელი საგზაო ნიშანი), ეს სულაც არ ხდის კანონიერს დამატებით სხვა საშუალებით მონაცემთა დამუშავებას (სატრანსპორტო საშუალების საქარე მინაზე საცნობი ნიშნის განთავსება), მით უმეტეს, როცა ამ უკანასკნელის არანაირი საჭიროება არსებობს. მონაცემთა სუბიექტს შესაძლოა, არ სურდეს, მოახდინოს საკუთარი სტატუსის დემონსტრირება საქარე მინაზე საცნობი ნიშნის განთავსების გზით. ამასთან, აღსანიშნავია ისიც, რომ შშმ პირის საგზაო ნიშანს ალტერნატივა არ აქვს, რადგან ყველას უნდა შეეძლოს შშმ პირისათვის განკუთვნილი პარკირების ადგილის დანახვა, რათა იქ არ გააჩეროს საკუთარი ავტომობილი. რაც შეეხება საცნობი ნიშნის გამოყენებას, მას გააჩნია საკმაოდ მარტივი ალტერნატივა (ამ საკითხზე მსჯელობა იხ. 2.3 ქვეთავში).

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის⁷ („განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემი – მონაცემი, რომელიც დაკავშირებულია პირის რასობრივ ან ეთნიკურ კუთვნილებასთან, პოლიტიკურ შეხედულებებთან, რელიგიურ ან ფილოსოფიურ მრწამსთან, პროფესიულ კავშირში გაწევრებასთან, ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან, სქესობრივ ცხოვრებასთან, ნასამართლობასთან, ადმინისტრაციულ პატიმრობასთან, პირისთვის აღკვეთის ღონისძიების შეფარდებასთან, პირთან საპროცესო შეთანხმების დადებასთან, განრიდებასთან, დანაშაულის მსხვერპლად აღიარებასთან ან დაზარალებულად ცნობასთან, აგრეთვე ბიომეტრიული და გენეტიკური მონაცემები, რომლებიც

---

⁷ „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 5669-რს, 28/12/2011, მე-2 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტი.

ზემოაღნიშნული ნიშნებით ფიზიკური პირის იდენტიფიცირების საშუალებას იძლევა“) თანახმად, სატრანსპორტო საშუალებისთვის განკუთვნილი შპმ პირის საცნობი ნიშანი წარმოადგენს განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემს, რადგან აღნიშნული მონაცემები ეხება პირის ჯანმრთელობას.

„შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, „სახელმწიფო ხელს უწყობს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის დამოუკიდებელ ცხოვრებასა და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში მის სრულყოფილ მონაწილეობას სხვებთან თანასწორად, აგრეთვე სხვადასხვა სახის მხარდამჭერი მომსახურების და საზოგადოებრივი სარგებლობის ობიექტების, ასევე კომუნიკაციის საშუალებების ხელმისაწვდომობას, რაც საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მისი სრულყოფილი მონაწილეობისათვის აუცილებელია.“ ამავე მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად კი, „ზემოაღნიშნული მიზნების მისაღწევად პერსონალური მონაცემების დამუშავება ხორციელდება „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად.“

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლი განსაზღვრავს მონაცემთა დამუშავების პრინციპებს. აღნიშნული მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, „მონაცემები უნდა დამუშავდეს სამართლიანად და კანონიერად, მონაცემთა სუბიექტის ღირსების შეუღახავად.“ მონაცემთა დამუშავების კანონიერების დასადგენად აუცილებელია, შეფასდეს მონაცემთა დამუშავების საფუძველი.

რადგანაც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სატრანსპორტო საშუალების საცნობი ნიშანი წარმოადგენს განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემს, მნიშვნელოვანია, აღნიშნული მონაცემის დამუშავების საფუძველი შეფასდეს ამავე კანონის მე-6 მუხლის ჭრილში, რომლის თანახმადაც, განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემთა დამუშავების მთავარ საფუძველს მონაცემთა სუბიექტის წერილობითი თანხმობა წარმოადგენს. „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ზ“ და „თ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, მონაცემთა სუბიექტის თანხმობა უნდა იყოს ნებაყოფლობითი, რომლითაც ნათლად დადგინდება მონაცემთა სუბიექტის ნება.⁸

ნებაყოფლობითი თანხმობა უნდა იყოს გამომხატული თავისუფლად და თანხმობაზე უარი არ უნდა იწვევდეს უარყოფით ან შემზღუდავ ეფექტს მონაცემთა სუბიექტისთვის.⁹ მოცემულ შემთხვევაში, თუ პირი უარს განაცხადებს შპმ პირის საცნობი ნიშნის განთავსებაზე, ის ვერ ისარგებლებს შპმ პირებისათვის განკუთვნილი პარკირების ადგილზე ავტომობილის გაჩერების უფლებით, დაჯარიმდება და მისი ავტომობილი

⁸ დამატებით იხ. *EDPB, Guidelines 05/2020 on Consent Under Regulation 2016/679, Version 1.1., 2020*, <https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf> [24.01.2023].

⁹ სრულყოფილი ინფორმაცია თანხმობის სტანდარტთან დაკავშირებით იხ. *EDPB, Guidelines 05/2020 on Consent Under Regulation 2016/679, Version 1.1., 2020*, <https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf> [24.01.2023].

გადაყვანილ იქნება საჯარიმო სადგომზე. შესაბამისად, თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ შშმ პირის საცნობი ნიშნის განთავსების საფუძვლად თანხმობა არ გამოდგება, როგორც მონაცემთა დამუშავების კანონიერი საფუძველი.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტით ჩამოთვლილია განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავების სხვა საფუძვლები, რომელთაგან არცერთი მიესადაგება შშმ პირებისთვის სპეციალური საცნობი ნიშნების გამოყენების დავალდებულებას. ამასთან, არც „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლი, რომელიც კანონის მოქმედების სფეროს არეგულირებს, შეიცავს რაიმე საგამონაკლისო ჩანაწერს, რომელიც გავრცელდებოდა მოცემულ შემთხვევაზე.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, არ არსებობს შშმ პირის სატრანსპორტო საშუალების საცნობი ნიშნის სატრანსპორტო საშუალებაზე განთავსების გზით განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემის დამუშავების სათანადო საფუძველი, რაც თავის მხრივ, წარმოადგენს კანონიერების პრინციპის დარღვევას, რომლის თანახმადაც მონაცემები უნდა დამუშავდეს სამართლიანად და კანონიერად, მონაცემთა სუბიექტის ღირსების შეულახავად.¹⁰

3.2. პერსონალური მონაცემის დამუშავება მონაცემთა დამუშავების სხვა პრინციპების ჭრილში

შშმ პირის სატრანსპორტო საშუალების საცნობი ნიშნის სატრანსპორტო საშუალებაზე განთავსების გზით განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემის დამუშავების სათანადო საფუძვლის არარსებობის მიუხედავად, საინტერესოა, რამდენად დაცულია მონაცემთა დამუშავების სხვა პრინციპი, რომელსაც „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლი არეგულირებს. კერძოდ, ყურადსაღებია აღნიშნული მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი, რომლის თანახმად, მონაცემები შეიძლება, დამუშავდეს მხოლოდ იმ მოცულობით, რომელიც აუცილებელია შესაბამისი კანონიერი მიზნის მისაღწევად. მონაცემები უნდა იყოს იმ მიზნის ადეკვატური და პროპორციული, რომლის მისაღწევადაც მუშავდება ისინი.

აღნიშნული პრინციპი საკმაოდ ფართო შინაარსის მატარებელია, თუმცა სტატიის მიზნებისთვის, მხოლოდ განსახილველი შემთხვევის ფარგლებში იქნება მსჯელობა წარმოდგენილი. „პროპორციულობის პრინციპის“ თანახმად, მონაცემები შეიძლება დამუშავდეს მხოლოდ იმ მოცულობით, რომელიც აუცილებელია შესაბამისი კანონიერი

---

¹⁰ „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 5669-რს, 28/12/2011, მე-4 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი.

მიზნის მისაღწევად. მოცემულ შემთხვევაში ისმის კითხვა, თუ რა არის კანონიერი მიზანი იმისა, რომ შშმ პირს კანონმდებლობა სთხოვს, განათავსოს სპეციალური საცნობი ნიშანი სატრანსპორტო საშუალებაზე, იმ შემთხვევაში, თუ მას სურს ისარგებლოს შშმ პირებისათვის განკუთვნილ ადგილზე პარკირების უფლებით. მიზანი მოცემულ შემთხვევაში არის ის, რომ უფლებამოსილ პირებს, რომლებიც მონიტორინგს ახორციელებენ, მიეცეთ შესაძლებლობა, დააიდენტიფიცირონ ნამდვილად შშმ პირის სატრანსპორტო საშუალებაა თუ არა გაჩერებული პარკირების შესაბამის ადგილას. სხვა შემთხვევაში, უშუალოდ სატრანსპორტო საშუალებით გადაადგილებისას¹¹, „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტი ნებაყოფლობითს ხდის შშმ პირის საცნობი ნიშნის გამოყენებას, რადგან მისი გამოყენება არ არის დაკავშირებული საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოებასთან.

რადგანაც მონაცემთა დამუშავების ერთადერთი მიზანი არის შესაბამისი სატრანსპორტო საშუალების სტატუსის დადგენა, კითხვები, რაც უნდა დაისვას არის ის, რომ ერთი მხრივ, შესაძლებელია, თუ არა იგივე კანონიერი მიზნის მიღწევა უფრო ნაკლები მოცულობის მონაცემების დამუშავების გზით, ხოლო მეორე მხრივ, რამდენად ადეკვატური და რელევანტურია ის შშმ პირის საცნობი ნიშანი, როგორც განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემი შესაბამისი სატრანსპორტო საშუალების სტატუსის დადგენის მიზნით?

პროპორციულობის პრინციპის დაცვა უნდა შეფასდეს არა მხოლოდ რაოდენობრივი, არამედ ხარისხობრივი საზომით. კერძოდ, მხოლოდ საცნობი ნიშნის გამოყენება შესაძლოა, რაოდენობრივი თვალსაზრისით, აკმაყოფილებდეს მონაცემთა მინიმუმზაციას და საცნობი ნიშანი მინიმალური მოცულობის მონაცემს წარმოადგენდეს ზემოაღნიშნული კანონიერი მიზნის მისაღწევად, თუმცა, უნდა დაისვას კითხვა, გამოყენებული მექანიზმი რამდენად ითვალისწინებს მინიმალურ ჩარევას ადამიანის უფლებებში და ხარისხობრივად რამდენად მინიმალური მონაცემის დამუშავება ხორციელდება. ხომ არ არის შესაძლებელი, უფრო ნაკლები ჩარევის ხარისხის მქონე მონაცემის დამუშავების მეთოდის გამოყენების გზით მიღწეულ იქნეს იდენტური მიზანი? აქვე გასათვალისწინებელია ის, თუ რამდენად შესაძლებელია სხვა, უფრო მსუბუქი მეთოდის გამოყენება ტექნოლოგიური თვალსაზრისით, რადგან ტექნოლოგიური პროგრესის კვალდაკვალ, ის რაც წარსულში შეუძლებელი იყო, დღეს მარტივად შესრულებადია.

აღსანიშნავია ე. წ. „უნივერსალური დიზაინის“ ვალდებულება, რომელიც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის ხელმოწერით

¹¹ თუმცა „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლი მე-2 პუნქტი არ აკეთებს კონკრეტულ მითითებას, თუ როდისაა საცნობი ნიშნის გამოყენება ნებაყოფლობითი და როდის სავალდებულო, რაც თავის მხრივ, ბუნდოვანს ხდის აღნიშნულ ჩანაწერს.

აიღეს წევრმა სახელმწიფოებმა.¹² კონვენციის მე-2 მუხლის მიხედვით, „უნივერსალური დიზაინი გულისხმობს პროდუქტის, გარემოს, პროგრამებისა და მომსახურების ისეთ დიზაინს, რომელიც ყველა ადამიანს აძლევს მისი მაქსიმალური გამოყენების საშუალებას, ადაპტაციისა და სპეციალური დიზაინის გამოყენების აუცილებლობის გარეშე. „უნივერსალური დიზაინი“ არ გამოირიცხავს საჭიროების შემთხვევაში, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე კონკრეტული ჯგუფის მიერ დამხმარე საშუალებების გამოყენებას.“ ამავე კონვენციის მე-4 მუხლის თანახმად, „მონაწილე სახელმწიფოები იღებენ ვალდებულებას, უზრუნველყონ და ხელი შეუწყონ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიერ ადამიანის უფლებებისა და ძირითად თავისუფლებათა სრულ რეალიზებას, შეზღუდული შესაძლებლობის საფუძველზე აღმოცენებული ყოველგვარი დისკრიმინაციის გარეშე. ამ მიზნით, მონაწილე ქვეყნები ვალდებულებას იღებენ, განახორციელონ ან ხელი შეუწყონ წინამდებარე კონვენციის მე-2 მუხლით განსაზღვრული, ისეთი სახის უნივერსალური დიზაინის მქონე პროდუქტის, მომსახურების, დანადგარებისა და მოწყობილობების კვლევა-გამოგონებით საქმიანობას, რომელთა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სპეციფიკურ საჭიროებებზე მორგება მინიმალურ ადაპტაციასა და თანხებს მოითხოვს; ხელი შეუწყონ მათ გამოყენებასა და მისაწვდომობას, სტანდარტებისა და სახელმძღვანელოების შექმნაში უნივერსალური დიზაინის იდეის გატარებას.“

უნივერსალური დიზაინი ემსახურება სწორედ იმ მიზანს, რომ შშმ პირთა საჭიროებების ადაპტაცია ყოველდღიურ ცხოვრებაში, განხორციელდეს იმგვარად, რომ არ ხდებოდეს აღნიშნულის გამოკვეთა და აფიშირება და საჭიროებების უზრუნველყოფა მაქსიმალურად შეუმჩნეველი იყოს გარეშე თვალისთვის.

3.3. შშმ პირის სატრანსპორტო საშუალებაზე დასამაგრებელი საცნობი ნიშნის ალტერნატივა, როგორც პერსონალური მონაცემთა დაცვის უფლებაში ჩარევის მინიმალური საშუალება

ალტერნატიულ საშუალებაზე მსჯელობის ფარგლებში, მნიშვნელოვანია, შევხვით არსებულ პრაქტიკას, რომელიც გამოიყენება პარკირების წესის დაცვის მონიტორინგის მიზნით. დღესდღეობით, შპს „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიას“¹³ აქვს მინიჭებული

---

¹² „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციას“ თანდართული დეკლარაციის გათვალისწინებით, საქართველომ ხელი 2013 წელს მოაწერა (საქართველოს პარლამენტის 2013 წლის 26 დეკემბრის N1888-რს დადგენილება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის“ თანდართული დეკლარაციის გათვალისწინებით რატიფიცირების შესახებ).

¹³ თბილისის სატრანსპორტო კომპანიის ოფიციალური ვებგვერდი: <<https://ttc.com.ge/>> [24.01.2023]

თბილისში პარკირებასთან დაკავშირებულ სამართალდარღვევებზე, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით საჯარიმო ქვითრის – ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შევსების უფლებამოსილება.

შპს „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიის“ თანამშრომლებს სპეციალური ელექტრო ხელსაწყო საშუალებით წვდომა აქვთ ელექტრონულ მონაცემთა ბაზასთან, სადაც ისინი მომენტალურად ხელავენ, გადახდილი აქვს თუ არა პირს პარკირების საფასური ან გააქტიურებული აქვს თუ არა ზონალური პარკირების დაწყების ფუნქციონალი. ამისათვის, „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიას“ არ სჭირდება რაიმე საცნობი ნიშანი და მისი თანამშრომლების გარდა, არავინ იცის არიღებს თუ არა კონკრეტული მძღოლი თავს პარკირების საფასურის გადახდას. მძღოლებისათვის უადრესად გამარტივებულია პარკირების ფუნქციის გააქტიურება და თბილისის სატრანსპორტო კომპანია რამდენიმე ალტერნატივასაც კი სთავაზობს მათ ამისთვის (მობილური აპლიკაცია, ვებგვერდი ან გადახდის აპარატი).

მატერიალური ფორმით არსებული ლამინირებული საშვების დრო ნელ-ნელა მიდის და მას თანამედროვე მარტივი ტექნოლოგიური საშუალებები ანაცვლებენ. ზემოაღნიშნული, იდენტური მექანიზმის გამოყენებით, შესაძლებელია შპს პირთა სატრანსპორტო საშუალებების იდენტიფიცირება არა მატერიალური ფორმის საცნობი ნიშნის გამოყენებით, არამედ ელექტრონულად, კონფიდენციალურობის მაქსიმალური დაცვით. კერძოდ, ყოველგვარი საშვის გარეშე, მონიტორინგის თანამშრომლის მიერ სპეციალური ხელსაწყო გამოყენებით მოხდეს სატრანსპორტო საშუალების გადამოწმება ელექტრონულ მონაცემთა ბაზაში, სადაც კონკრეტული სატრანსპორტო საშუალებებისთვის მინიჭებული იქნება პარკირების უფლება შპს პირებისათვის განკუთვნილ პარკირების ადგილზე. თუმცა, ამ კუთხით, პრობლემას წარმოშობს არსებული პრაქტიკა, რომლის თანახმადაც, საცნობი ნიშნები გაიცემა პიროვნებაზე და არა სატრანსპორტო საშუალებაზე. ერთადერთი გამონაკლისია, როდესაც სატრანსპორტო საშუალების მესაკუთრე იურიდიული პირია, რომელიც შპს პირის/პირების ტრანსპორტირებას უზრუნველყოფს. გარკვეული ლოგიკა ამაში დევს, რამეთუ შპს პირი არ არის შეზღუდული, ვისი სატრანსპორტო საშუალებით იმგზავრებს და მას ნებისმიერ სატრანსპორტო საშუალებაზე გააჩნია საკუთარი საცნობი ნიშნის განთავსების უფლება.

მიუხედავად გაპიროვნებული საცნობი ნიშნის დადებითი მხარეებისა, მას უარყოფითი მხარეც ბევრი აქვს. კერძოდ, აღნიშნული შეიცავს საცნობი ნიშნის უკანონოდ, არამიზნობრივად გამოყენების საშუალებას. მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, შპს პირს არ აქვს უფლება, საკუთარი საცნობი ნიშანი სხვას გადასცეს, თუმცა მსგავსი შემთხვევის პრევენციის საშუალება ფაქტობრივად არ არსებობს.¹⁴ როგორ უნდა

¹⁴ საცნობი ნიშანი გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ იმ პირის მიერ ან/და სატრანსპორტო საშუალებისთვის, რომლისთვისაც ის გაიცა. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2016 წლის

დაადგინოს მონიტორინგის განმახორციელებელმა პირმა, ნამდვილად შშმ პირი გადაადგილდება კონკრეტული ავტომობილით, თუ სხვა პიროვნება, როდესაც ავტომობილზე განთავსებული საცნობი ნიშანი არანაირ მონაცემს შეიცავს სატრანსპორტო საშუალების შესახებ.

არსებობს ასევე საცნობი ნიშნის დაკარგვის ან დაზიანების რისკი, რის შესახებ მფლობელი ვალდებულია შესაბამისი ინფორმაცია დაუყოვნებლივ მიაწოდოს სააგენტოს.¹⁵ საცნობი ნიშნის დაკარგვისას, მისი აღდგენის თხოვნით სააგენტოს წერილობით მიმართავს საცნობი ნიშნის კანონიერი მფლობელი და აღდგენისთვის მასვე ეკისრება ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ანგარიშზე თანხის გადახდის ვალდებულება ათი ლარის ოდენობით.¹⁶ სახელმწიფოს მხრიდან შშმ პირებისადმი მსგავსი მიდგომა არ არის მიზანშეწონილი. არ შეიძლება შშმ პირს საცნობი ნიშნის დაკარგვის თუ შემთხვევით განადგურების გამო, მიზანმიმართულად შეექმნას დაბრკოლება და ვერ ისარგებლოს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული უფლებებით.

მიზანშეწონილია, პარკირების დროის გააქტიურების მსგავსად, საცნობი ნიშნის ნაცვლად, შესაბამისი მონიტორინგის სამსახურის თანამშრომელი ელექტრონულად ხედავდეს კონკრეტულ ავტომობილზე ვრცელდება თუ არა შშმ პირის სტატუსიდან გამომდინარე პარკირების უფლება. აღნიშნულისთვის კი საჭიროა, რომ გაპიროვნებული საცნობი ნიშნები არ იყოს ერთადერთი არჩევანი და მას ჰქონდეს ალტერნატივა. კონკრეტული მდგომარეობიდან გამომდინარე, შშმ პირებისათვის შესაძლოა არსებობდეს რამდენიმე ალტერნატივა:

პირველი, შესაძლებელი უნდა იყოს შშმ პირის სატრანსპორტო საშუალების რეგისტრაცია, რა დროსაც, არანაირი საცნობი ნიშნის დამზადება აღარ იქნება საჭირო, რადგან სატრანსპორტო საშუალების გადამოწმება ელექტრონულად იქნება შესაძლებელი. ასეთი მიდგომა ასევე მოხსნის ერთი საცნობი ნიშნის სხვადასხვა მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში გამოყენების არსებულ ბარიერს.

მეორე, შშმ პირს უნდა ჰქონდეს არა ერთი, არამედ რამდენიმე სატრანსპორტო საშუალების რეგისტრაციის უფლება, თუ მას სხვადასხვა სატრანსპორტო საშუალებით უწევს გადაადგილება (მაგალითად, შშმ პირის საკუთრებაში ორი ავტომობილია).

მესამე, თუ შშმ პირი წინასწარ ვერ ასახელებს ავტოსატრანსპორტო საშუალებას, რითაც იგი აპირებს მგზავრობას, საგამონაკლისო სახით, საცნობი ნიშნის მიღება მხოლოდ და მხოლოდ მის სურვილზე უნდა იყოს დამოკიდებული.

---

27 დეკემბრის N33-99 დადგენილებით დამტკიცებულია ქალაქ თბილისის ადმინისტრაციულ საზღვრებში სატრანსპორტო საშუალებების პარკირების რეგულირების წესის მე-11 მუხლის მე-9 პუნქტი.

¹⁵ იქვე.

¹⁶ იქვე.

4. დასკვნა

მნიშვნელოვანია, არ არსებობდეს ყველასთვის ერთნაირი მიდგომა, მით უმეტეს, თუ ასეთი მიდგომა იწვევს განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემის ნებისმიერ შემთხვევაში არაპროპორციულად, იმაზე მეტი მოცულობით დამუშავებას, რაც არ არის აუცილებელი კანონიერი მიზნის მისაღწევად.

სტატიაში მოყვანილი ალტერნატივები საშუალებას მისცემს შშმ პირს, კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილების შემთხვევაში, დაარეგისტრიროს სატრანსპორტო საშუალება და მოახდინოს მისი პარკირება შშმ პირებისათვის განკუთვნილ ზონებში. მას არ დასჭირდება საცნობი ნიშანი, რადგან მონიტორინგის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი ავტომობილის ნომრის მიხედვით გადაამოწმებს შესაბამის ინფორმაციას. თუ შშმ პირს ჰყავს რამდენიმე ავტომობილი ან რამდენიმე ავტომობილით უწევს გადაადგილება, მას უფლება უნდა ჰქონდეს მოახდინოს ამ ავტომობილების რეგისტრაცია შესაბამის ბაზაში, რათა შეძლოს რეგისტრირებული ავტომობილების პარკირება შშმ პირებისათვის განკუთვნილი პარკირების ადგილზე. აღნიშნული გზები უზრუნველყოფს განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემის მინიმალურად დამუშავებას და თავიდან აგვარიდებს შშმ პირის მიერ საცნობი ნიშნის განთავსების ვალდებულებას.

იმ შემთხვევაში, თუ შშმ პირს სურს, ჰქონდეს განპიროვნებული საცნობი ნიშანი (როდესაც საცნობი ნიშანი არ შეიცავს სატრანსპორტო საშუალების სახელმწიფო ნომერს), მხოლოდ მისი მოთხოვნით, მას ექნება შესაძლებლობა, მიიღოს საცნობი ნიშანი, რომლის გამოყენებაც მხოლოდ და მხოლოდ მისი ნების გამოვლენის შედეგი იქნება. ასეთი შემთხვევებისთვის მნიშვნელოვანია, ყველა მუნიციპალიტეტმა საკუთარ ადმინისტრაციულ საზღვრებში მიაწოდოს იურიდიული ძალა სხვა მუნიციპალიტეტის მიერ გაცემულ საცნობი ნიშანს (როგორც ეს გააკეთა ფოთის მუნიციპალიტეტმა).

ყოველივე ზემოაღნიშნული უზრუნველყოფს, შშმ პირმა თავად მიიღოს გადაწყვეტილება და თუ მას გარკვეული მიზეზების გამო არ სურს, სატრანსპორტო საშუალებაზე დაამაგროს შშმ პირისათვის განკუთვნილი საცნობი ნიშანი, მას მაინც ჰქონდეს შესაძლებლობა, ისარგებლოს შშმ პირებისათვის განკუთვნილ პარკირების ადგილებზე სატრანსპორტო საშუალების პარკირების უფლებით.

ბიბლიოგრაფია:

1. საქართველოს კონსტიტუცია, 786, 24/08/1995.
2. მუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენცია, მიღებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის 2006 წლის 13 დეკემბრის A/RES/61/106 რეზოლუციით.
3. ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი, 1958-III, 05/02/2014.
4. „მუზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონი, 6823-რს, 28/07/2022.
5. „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 1830-რს, 24/12/2013.
6. „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონი, 5669-რს, 28/12/2011.
7. საქართველოს პარლამენტის 2013 წლის 26 დეკემბრის N1888-რს დადგენილება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის „მუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის“ თანდართული დეკლარაციის გათვალისწინებით რატიფიცირების შესახებ.
8. ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2016 წლის 27 დეკემბრის N33-99 დადგენილებით დამტკიცებულია ქალაქ თბილისის ადმინისტრაციულ საზღვრებში სატრანსპორტო საშუალებების პარკირების რეგულირების წესი.
9. „ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების რეგულირების შესახებ“ ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2011 წლის 18 მარტის N7 დადგენილება.
10. „ქალაქ ფოთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესის დამტკიცების შესახებ“ თვითმმართველი ქალაქი ფოთის 2014 წლის 7 ივლისის N14/18 დადგენილება.
11. „სიღნაღის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებების პარკირების წესის დამტკიცების შესახებ“ სიღნაღის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2019 წლის 29 ოქტომბრის N30 დადგენილება.
12. EDPB, Guidelines 05/2020 on Consent Under Regulation 2016/679, Version 1.1., 2020, <https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf> [24.01.2023].
13. თბილისის სატრანსპორტო კომპანია, <<https://ttc.com.ge/>> [24.01.2023].